

Josip Lisac

Zadar

ŽIVOTNO DJELO JOSIPA RIBARIĆA

Josip Ribarić, *O istarskim dijalektima. Razmještaj južnoslavenskih dijalekata na poluotoku Istri*, "Josip Turčinović" d. o. o., Pazin, 2002.

Hrvatskom dijalektologu Josipu Ribariću (1880.-1954.), školovanu u bečkoj školi Vatroslava Jagića i Milana Rešetara, upravo je ponovno objavljeno životno djelo o istarskim govorima. Nije bio plodan dijalektolog, ali je ukupnim radom veoma zadužio znanost. Uz Poljaka Mieczysława Małeckoga istakao se u obradbi govora u Istri, pa je vrlo korisno da su i jednom i drugom ponovno objavljena djela o dijalekatnim idiomima u Istri. Ribarić je zapravo studiju *Gruppierung südslavischer Dialekte der Halbinsel Istrien mit einer Darstellung der Mundart von Vodice in Istrien* napisao 1916. ili 1917., i to kao disertaciju, međutim, ona nikad nije obranjena. Bila je ponuđena za objavljivanje Jugoslavenskoj / Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, ali je tiskana tek 1940., i to u *Srpskom dijalektološkom zborniku* Srpske kraljevske akademije. U toj studiji Ribarić daje opću dijalekatnu situaciju u Istri, uz to i opširniji opis vodičkoga govora. Vodice na sjeveru Istre rodno su mjesto Josipa Ribarića, a u Ribarića vodički je govor u stanovitoj mjeri podrobno opisan, s time da je uvršten i rječnik toga idioma. Ribarić je u Istri identificirao sve dijalekte, slavenske i romanske, i o njima rekao barem osnovne informacije. Riječ je o mletačkim, istroromanskim i istrorumunjskim govorima s jedne strane, kao i o slovenskim govorima, čakavskim dijalektima (buzetskom, ekavskom, ikavsko-ekavskom, ikavskom, jugozapadnom istarskom), kao i o perojskom govoru doseljenika iz Crne Gore, s druge strane. U cjelini je Josip Ribarić u svojoj knjizi pokazao kako je dobro obrazovani dijalektolog, ali, naravno, u njegovu radu ima i slabosti. Nije npr. uspio shvatiti buzetsku akcentuaciju, što je naknadno nadoknađeno i popravljeno u radovima drugih učenjaka.

Nakon Antuna Mažuranića, Marcela Kušara, Ivana Milčetića, Mate Tentora, Aleksandra Belića i drugih Josip Ribarić potvrdio se kao uspješan čakavolog. U upravo objavljenoj knjizi najprije čitamo urednički "Proslov", slijedi napomena priređivačice Jasne Vince, unuke autorove, dok u "Dodatku" čitamo tri teksta o Ribariću. Jednom je autor Božidar Finka ("Znamenit Istranin Josip Ribarić kao jezikoslovac"), drugom Goran Filipi ("Romanistički pogled na novo izdanje Ribarićeve studije o istarskim govorima"), trećem Jelka Radauš Ribarić ("Životni put Josipa Ribarića"). Vrlo je opsežan posao obavila Jasna Vince koja sama kaže sljedeće: "Natuknice u *Rječniku* dopunila sam gramatičkim oznakama, a prijevode na suvremeni hrvatski znatno sam upotpunila i proširila. To je zapravo bio i najjobimniji i najzahtjevniji dio posla jer se u prvom hrvatskom izdanju našlo mnoštvo šturo prevedenih natuknica, pa čak i takvih bez prijevodnoga ekvivalenta".

Sve u svemu, Josip Ribarić ostavio je za sobom vrijedan opus, a sada nam je glavno njegovo djelo lako pristupačno.